

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І КРИМІНОЛОГІЯ

УДК 343.84(477)

О.П. Горох,

кандидат юридичних наук, доцент

ЗНИЖЕННЯ ПРИЗНАЧЕНОЇ ЗАСУДЖЕНОМУ МІРИ ПОКАРАННЯ НА ПІДСТАВІ Ч. 3 СТ. 74 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ (ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ)

У статті досліджено кримінально-правову норму про зниження призначеної засудженому міри покарання на підставі ч. 3 ст. 74 Кримінального кодексу України. Висвітлені теоретичні та прикладні проблеми застосування цієї кримінально-правової норми.

Ключові слова: звільнення від покарання; зниження призначеної засудженому міри покарання; зворотна дія кримінального закону у часі.

В статье исследовано уголовно-правовую норму о снижении назначенной осужденному меры наказания на основании ч. 2 ст. 74 Уголовного кодекса Украины. Освещены теоретические и прикладные проблемы такого применения этой уголовно-правовой нормы.

Ключевые слова: освобождение от наказания; снижение назначенной осужденному меры наказания; обратное действие уголовного закона во времени.

Paper investigates the criminal rule of law about the decrease of an appointed punishment measure on the basis of p. 2 art. 74 of the Criminal Code of Ukraine. Theoretical and applied problems of such application of this criminal rule of law are covered.

Keywords: release from punishment; decrease of appointed punishment measure; retroaction of the criminal law in time.

Призначення винуватому певного виду та міри покарання не виключає можливості пом'якшення покарання під час його відбування. Кримінальний кодекс України (далі – КК) до підстав, за якими може бути пом'якшене покарання засудженому, відносить, зокрема: заміну невідбутої частини покарання більш м'яким (ст. 82, ч. 4 ст. 83 КК); застосування закону про амністію (ст. 86 КК) або акта про помилування (ст. 87 КК); зменшення санкцією статті (частини статті) нового кримінального закону максимальної межі покарання, що було встановлено санкцією статті (частини статті) старого кримінального закону (ч. 3 ст. 74 КК).

Ознайомлення з юридичною літературою дозволяє стверджувати, що якщо видів пом'якшення покарання, передбачених статтями 82, 86, 87 КК, приверталася увага вітчизняних юристів, то проблеми пом'якшення покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК в українській кримінально-правовій доктрині є майже недослідженими. У працях українських вчених, присвячених питанням звільнення від покарання та його відбування, не висвітлено всіх причин, за яких засудженому може бути знижена міра покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК, а також не проаналізовані проблеми судової практики у цій сфері [1].

Отже, метою цієї статті є висвітлення теоретичних та прикладних проблем зниження призначеної засудженому міри покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК.

Відповідно до ч. 3 ст. 74 КК призначена засудженому міра покарання, що перевищує санкцію нового закону, знижується до максимальної межі покарання, встановленої санкцією нового закону. Застосування положень цієї норми ґрунтується

на положеннях ст. 5 КК про зворотну дію закону про кримінальну відповідальність, що пом'якшує кримінальну відповідальність, у часі.

Ознайомлення з кримінальним законодавством та проведене нами узагальнення судової практики дозволяє стверджувати, що зниження призначеної засудженому міри покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК можливе з багатьох причин (розглянемо їх).

1. Зниження максимальної межі основного покарання санкцією статті (частини статті) “нового” Кримінального кодексу України. Кримінальний кодекс України 2001 р. пом'якшив кримінальну відповідальність за вчинення багатьох злочинів. Тому у п. 5 розділу II Прикінцевих та перехідних положень цього Кодексу встановлено, що суд має знизити міру основного покарання, призначеного за Кримінальним кодексом України 1960 р., якщо вона перевищує санкцію відповідної статті Кримінального кодексу України 2001 р. до максимальної межі основного покарання, встановленого “новим” Кодексом. У судовій практиці будь-яких складнощів щодо пом'якшення покарання засудженим за цією причиною не виникає. Наприклад, вироком Запорізького обласного суду від 10 серпня 2000 р. С. було засуджено, зокрема, за ч. 3 ст. 117 КК 1960 р. до 15-ти років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 118 КК 1960 р. до 9-ти років позбавлення волі. Переглядаючи цей вирок в порядку виключного провадження, Верховний суд України встановив, що за ч. 3 ст. 152 КК 2001 р. (згвалтування групою осіб) передбачене максимальне покарання у виді позбавлення волі на 12 років, а за ч. 2 ст. 153 КК 2001 р. (задоволення статевої пристрасті неприродним способом, вчинене групою осіб та після вчинення згвалтування) передбачене максимальне покарання у виді позбавлення волі на 7 років. З урахуванням наведеного, на підставі ч. 1 ст. 5, ч. 3 ст. 74, п. 5 розділу II Прикінцевих та перехідних положень КК 2001 р. колегія суддів судової палати Верховного суду України ухвалила: знизити засудженому С. покарання за ч. 3 ст. 117 КК 1960 р. до 12 років позбавлення волі, за ч. 2 ст. 118 КК 1960 р. до 7 років позбавлення волі [2].

2. Зниження максимальної межі додаткового покарання санкцією статті (частини статті) “нового” Кримінального кодексу України. Положення п. 5 розділу II Прикінцевих та перехідних положень Кримінального кодексу України поширюється також і на міру додаткового покарання, призначену за Кримінальним кодексом України 1960 р., якщо вона перевищує санкцію відповідної статті Кримінального кодексу України 2001 р. Відповідно до ч. 3 ст. 74 КК вона має бути знижена до максимальної межі додаткового покарання, встановленого цим Кодексом. Зокрема, суди мають знизити відповідно до ч. 1 ст. 55 цього Кодексу до трьох років строк покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, призначеного як додаткового покарання.

Неврахування судом наведених положень закону призводить до зміни вироку та (чи) ухвали суду. Так, саме з цих причин судом вищої інстанції було змінено вирок Сокальського районного суду Львівської області від 6 жовтня 2006 року та ухвалу Апеляційного суду Львівської області від 23 лютого 2007 року щодо засудженого К. Знижуючи призначене засудженому К. за ч. 3 ст. 215 КК 1960 р. додаткове покарання у виді позбавлення права керувати транспортними засобами з 5-ти до 3-х років, колегія суддів судової палати у кримінальних справах Верховного суду України обґрунтувала своє рішення тим, що в ч. 1 ст. 55 та ч. 3 ст. 289 КК 2001 р. встановлено верхню межу цього додаткового покарання на рівні 3-х років [3].

3. Зниження максимальної межі покарання (основного чи додаткового) санкцією статті (частини статті) “нового” закону про кримінальну відповідальність. За час дії Кримінального кодексу України до його положень було внесено чимало змін і доповнень, що стосувалися, зокрема, і меж санкцій статей (частин статей) Особливої частини цього Кодексу. Найбільш масштабного реформування санкції кримінально-правових норм зазнали у зв'язку з прийняттям Закону від 15 квітня 2008 р. № 270-VI, Закону від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI, Закону від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI, Закону від 18 квітня 2013 р. № 221-VII.

Зниження максимальної межі покарання (основного чи додаткового) санкцією статті (частини статті) “нового” закону про кримінальну відповідальність надає суду право пом’якшити засудженому покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК. Наприклад, вироком Северодонецького міського суду Луганської області від 21 вересня 2007 р. О. було засуджено, зокрема, за ч. 3 ст. 286 КК до 11 років позбавлення волі з позбавленням права керувати транспортними засобами на 3 роки. Враховуючи, що Законом України від 15 травня 2008 року № 270-VI максимальну межу основного покарання за цей злочин знижено до десяти років, Колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України змінила вирок цього суду стосовно О. на підставі ч. 3 ст. 74 КК шляхом зниження основного покарання за ч. 3 ст. 286 КК до 10-ти років позбавлення волі [4].

Нерідко вирішенню питання про можливість зниження призначеної судом міри покарання передують перекваліфікація дій винних. Так, Законом від 22 вересня 2005 року № 2903-IV [5] до ст. 289 КК були внесені зміни, згідно з якими матеріальну шкоду від незаконного заволодіння транспортним засобом слід визнавати значною в разі заподіяння *реальних збитків* (курсив мій – О.Г.) на суму від 100 до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі – НМДГ), а великою – на суму понад 250 НМДГ (частини 2, 3; п. 3 примітки до статті). Нагадаємо, що попередня редакція ч. 3 цієї статті визнавала караним незаконне заволодіння транспортним засобом, вартість якого у 250 разів перевищує НМДГ (тобто без заподіяння реальних збитків).

Такі зміни до кримінального законодавства призвели до того, що суди України до сьогоднішнього дня розглядають справи про приведення вироків у відповідність до нового кримінального закону. На нашу думку, практику судів щодо перекваліфікації на підставі ч. 1 ст. 5 КК дій винних з ч. 3 на ч. 2 ст. 289 КК у разі, якщо вони були засуджені за незаконне заволодіння транспортним засобом, вартість якого у 250 разів перевищує НМДГ, однак реальних збитків потерпілим заподіяно не було, слід визнати правильною. Водночас суди на підставі ч. 3 ст. 74 КК вирішують також питання про зниження максимальної межі покарання, встановленого санкцією нового закону про кримінальну відповідальність. Втім, окремим судам при застосуванні кримінального закону у цій частині не вдалося уникнути помилок.

Наприклад, ухвалою колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 8 травня 2007 р. цілком справедливо було визнано незаконними постанову Рівненського районного суду Рівненської області від 23 грудня 2005 р. та ухвалу апеляційного суду Рівненської області від 11 липня 2006 р. у зв’язку з неправильним приведенням щодо Л. вироку Житомирського районного суду Житомирської області від 18 серпня 2003 р. у відповідність до нового закону. Беручи до уваги ту обставину, що реальних збитків від незаконного заволодіння транспортним засобом потерпілому завдано не було, суд касаційної інстанції ухвалив перекваліфікувати дії Л. з ч. 3 ст. 289 КК України на ч. 2 ст. 289 КК України в редакції Закону України від 22 вересня 2005 року № 2903-IV і знизив йому покарання з 8-ми років 6-ти місяців позбавлення волі до 8и років позбавлення волі [6].

А якщо санкція статті (частини статті) “нового” закону про кримінальну відповідальність передбачає більш м’який вид покарання? У разі, якщо санкція нового закону про кримінальну відповідальність передбачає більш м’який вид покарання, відбуте засудженим покарання зараховується з перерахуванням за правилами, встановленими ч. 1 ст. 72 КК. При цьому судам треба мати на увазі: якщо засуджений фактично відбув таке покарання, він підлягає негайному звільненню з місць позбавлення чи обмеження волі. Так, ухвалою колегії суддів судової палати з кримінальних справ Верховного суду України від 20 липня 2010 р. В. був засуджений за ч. 1 ст. 368 КК до 2 років 6 місяців позбавлення волі, з позбавленням права обіймати посади в правоохоронних органах на 3 роки. Розглядаючи питання про приведення рішення суду у відповідність до Закону від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI [7], Менський районний суд Чернігівської області своєю постановою від 14 липня

2011 р. на підставі ч. 1 ст. 5, ч. 3 ст. 74 КК постановив вважати В. засудженим за ч. 1 ст. 368 КК до арешту на строк 6 місяців з позбавленням права обіймати посади у правоохоронних органах на 3 роки. У зв'язку з повним відбуттям В. основного покарання, суд постановив негайно звільнити В. з місць позбавлення волі [8].

Варто враховувати, що правила, якими має керуватися суд при перерахуванні певних видів покарань, можуть бути визначені безпосередньо в новому законі про кримінальну відповідальність. Зокрема, у пунктах 2–4 Прикінцевих та перехідних положень Закону від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI [9] законодавцем визначені специфічні правила перерахування покарань у виді громадських чи виправних робіт, арешту, обмеження чи позбавлення волі на покарання у вигляді штрафу. Ігнорування судами цих правил призводить до неправильного застосування кримінального закону. Так, вироком Жовтоводського міського суду Дніпропетровської області від 17 червня 2009 р. С. засуджено за ч. 3 ст. 212 КК до 5-ти років позбавлення волі з конфіскацією всього належного їй на праві власності майна, з позбавленням права займатися підприємницькою діяльністю строком на 2 роки. Вирішуючи питання про приведення цього вироку у відповідність до Закону від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI, Малинівський районний суд м. Одеси своїм рішенням від 9 лютого 2012 р. на підставі ч. 3 ст. 74, ч. 1 ст. 72 КК постановив перерахувати призначене С. основне покарання у виді 5-ти років позбавлення волі на максимальне покарання, передбачене ч. 3 ст. 212 КК (у чинній редакції), – штраф у розмірі 25000 НМДГ (425 000 грн) [10].

Таким чином, Малинівський районний суд м. Одеси не врахував положень п. 2 Прикінцевих та перехідних положень аналізованого Закону, згідно з якими розмір штрафу особам, що відбувають покарання у виді позбавлення волі, визначається, з огляду на *строк невідбутого покарання* (курсив мій – О.Г.), шляхом його перерахунку за правилами, встановленими ч. 5 ст. 53 КК, чим порушив, на нашу думку, кримінальний закон. Якби Малинівський районний суд м. Одеси дотримався цих правил він мав би визначити С. штраф майже двічі менше – в розмірі 232 424 грн (1709 днів x 8 НМДГ x 17 грн).

Як бути, якщо “новим” законом про кримінальну відповідальність знижено нижню межу покарання у санкції статті? У судовій практиці нерідко вирішується питання про можливість зниження засудженому міри призначеного основного покарання, якщо вона перевищує *мінімальну межу* основного покарання, встановлену санкцією статті (частини статті) нового закону про кримінальну відповідальність.

Кримінальний закон наразі такої можливості не передбачає. У зв'язку з цим, постанову Сарненського районного суду Рівненської області від 5 лютого 2010 р., якою засудженому А. відмовлено у зменшенні призначеної йому міри покарання, слід визнати законною. Судом було встановлено: вироком Луцького міського суду від 12 травня 2003 р. А. був засуджений за ч. 3 ст. 289 КК до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Законом від 15 квітня 2008 р. № 270-VI мінімальна міра покарання, передбачена ч. 3 ст. 289 КК, була знижена до 7 років позбавлення волі. Засуджений А. помилково вважав, що оскільки Луцьким міським судом за вчинений злочин йому була призначена мінімальна міра покарання, встановлена у ч. 3 ст. 289 КК (в редакції, що діяла на момент вчинення злочину), то суд на підставі ч. 1 ст. 5, ч. 3 ст. 74 КК має зменшити призначену вироком суду міру покарання до 7 років позбавлення волі [11].

4. Зниження міри призначеного судом основного покарання у разі засудження за готування до злочину. Законом від 15 квітня 2008 р. № 270-VI законодавцем було визначено спеціальні правила призначення основного покарання за готування до злочину (ч. 2 ст. 68 КК). Безумовно, що таке нововведення позитивно впливає також і на долю осіб, які відбувають покарання за вчинення готування до злочину. Тим засудженим, у яких строк або розмір призначеного покарання перевищує половину максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (частини статті) Особливої частини цього Кодексу, суди мають пом'якшити покарання.

Зазначимо, що таких справ у судовій практиці небагато. Наприклад, вироком Канавінського районного суду м. Нижній Новгород Російської Федерації громадянку України Д. було засуджено за ч. 1 ст. 30, п. "г" ч. 3 ст. 228.1 КК РФ (готування до незаконного збуту наркотичних засобів, вчинене групою осіб за попередньою змовою, в особливо великих розмірах) до 8 років позбавлення волі без штрафу з відбуттям покарання у виправній колонії загального режиму. Д. своєю заявою висловила бажання бути переданою для відбування покарання в Україні. Вирішуючи клопотання Міністерства юстиції України про приведення цього вироку у відповідність із кримінальним законодавством України, Заводський районний суд м. Запоріжжя своїм рішенням від 30 травня 2013 р. постановив: вважати Д. засудженою за ч. 1 ст. 14 – ч. 3 ст. 307 КК України з урахуванням положень ч. 2 ст. 68, ч. 3 ст. 74 КК до 6 років позбавлення волі [12].

5. Зниження міри призначеного судом основного покарання у разі засудження за замах на злочин. Законом від 15 квітня 2008 р. № 270-VI також було визначено спеціальні правила призначення основного покарання за замах на злочин (ч. 3 ст. 68 КК). Отже, у разі наявності відповідного подання суд має знизити призначену засудженому міру покарання за замах на злочин, якщо вона перевищує 2/3 максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, за якою засуджено особу. Саме так вчинив Роменський міськрайонний суд Сумської області у справі С. Зокрема, вироком Лозівського міського суду Харківської області від 1 серпня 2003 року С. було засуджено за ч. 1 ст. 15 – ч. 1 ст. 115 КК до 12 років позбавлення волі. Враховуючи, що згідно з ч. 3 ст. 68 КК в редакції Закону від 15 квітня 2008 року № 270-VI, строк покарання за вчинення замаху на злочин не може перевищувати 2/3 максимального строку найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини Кримінального кодексу, Роменський міськрайонний суд Сумської області на підставі ч. 1 ст. 5, ч. 3 ст. 74 КК постановив знизити С. покарання за зазначеним вироком Лозівського міського суду Харківської області до 10 років позбавлення волі [13].

Водночас треба мати на увазі, що положення ч. 3 ст. 74 КК про пом'якшення покарання за готування або замах на злочин не можуть бути застосовані до засуджених за статтями (частинами статей) Особливої частини Кримінального кодексу, санкції яких передбачають разом з позбавленням волі на певний строк, покарання у виді довічного позбавлення волі. Це зумовлено тим, що довічне позбавлення волі як найбільш суворий вид покарання, передбачений у санкціях статей Особливої частини Кримінального кодексу, не має строкового виміру [14].

6. Зниження міри призначеного судом основного покарання за наявності декількох обставин, що пом'якшують покарання. Шляхом прийняття Закону від 15 квітня 2008 р. № 270-VI законодавець вніс також певні зміни до правил призначення покарання особам, у справі яких встановлено наявність декількох обставин, що пом'якшують покарання (ч. 1 ст. 69¹ КК).

Наслідком появи у кримінальному законодавстві аналізованої ст. 69¹ КК став розгляд судами подань відповідних суб'єктів про зниження призначених засудженим покарань на підставі ч. 3 ст. 74 КК з урахуванням положень ст. 69-1 КК. Наприклад, вироком Голованівського районного суду Кіровоградської області від 18 жовтня 2008 р. А. було засуджено за ч. 1 ст. 309 КК до 3-х років позбавлення волі. При визначенні виду та міри покарання суд в якості обставин, що пом'якшують покарання А., визнав щире каяття та активне сприяння розкриттю злочину; обставин, що обтяжують покарання, судом не встановлено. Розглядаючи справу А. в порядку ст. 405-1 КПК 1960 р., Ленінський районний суд м. Кіровограда, беручи до уваги положення ст. 69¹, на підставі ч. 3 ст. 74 КК постановив знизити засудженому А. міру покарання, призначену Голованівським райсудом Кіровоградської області від 18 жовтня 2007 року до максимальної межі покарання, встановленої санкцією нового закону, – 2-х років позбавлення волі [15].

Вирішуючи аналізоване питання, суд може пом'якшити лише призначене основне покарання, що має строковий характер або визначений у певному розмірі і лише в тому випадку, якщо таке покарання було найбільш суворим видом покарання, передбаченим у відповідній санкції.

При цьому варто наголосити на тому, що суд, який розглядає питання про зниження засудженому призначеної міри покарання, "зв'язаний" вироком попереднього суду. Тому у разі, якщо у вирокі суду, яким засуджено винного до певного виду та міри покарання, не встановлено пом'якшуючих обставин, суд, що розглядає питання про зниження засудженому призначеної міри покарання, не має права самостійно "вишукувати" такі обставини у справі або усувати вже встановлені вироком суду обтяжуючі обставини.

Зниження міри призначеного судом основного покарання за одночасного застосування правил, передбачених частинами 2 і 3 ст. 68 та ст. 69¹ КК. У судовій практиці може виникнути питання про те, чи може суд знизити міру призначеного засудженому основного покарання шляхом одночасного застосування правил, передбачених частинами 2 і 3 ст. 68 та ст. 69¹ КК.

Видається, що застосування кримінального закону у такий спосіб не виключається. У разі необхідності зниження міри призначеного судом основного покарання, коли є підстави для одночасного застосування зазначених норм, зниження засудженому міри покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК може відбуватися, наприклад, у такий спосіб: спочатку суд може знизити призначену засудженому міру покарання на підставі ч. 2 або ч. 3 ст. 68 КК, а потім визначити 2/3 остаточного покарання, з огляду на строк (розмір) найбільш суворого виду покарання, який визначений у частинах 2 і 3 ст. 68 КК за незакінчений злочин – тобто 2/3 від половини за готування до злочину (ч. 2 ст. 68 КК) або 2/3 (ст. 69¹ КК) від двох третин за замах на злочин (ч. 3 ст. 68 КК).

Вирішення питання про пом'якшення покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК здійснюється місцевим судом в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок за клопотанням (поданням) прокурора, засудженого, його захисника, законного представника, органу або установи виконання покарань, а також інших осіб, установ або органів (п. 13 ч. 1 ст. 537, ч. 1, п. 2 ч. 2 ст. 539 Кримінального процесуального кодексу України).

Насамкінець зазначимо, що у зв'язку з обмеженим обсягом публікації нами висвітлені не всі теоретичні та прикладні проблеми зниження призначеної засудженому міри покарання на підставі ч. 3 ст. 74 КК. Отже, подальше дослідження та висвітлення цих проблем є вельми актуальним для правильного застосування кримінального закону в судовій практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Див., зокрема : Письменський Є.О. Звільнення від покарання та його відбування : коментар до кримінального законодавства та практики його застосування / Є.О. Письменський. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 216 с. ; Романов М.В. Звільнення від відбування покарання / М.В. Романов : Навч. посіб. – Х. : Права людини, 2012 р. – 110 с.
2. Архів Верховного Суду України. – Справа № 5-24п10.
3. Архів Верховного Суду України. – Справа № 5-11п12.
4. Архів Верховного Суду України. – Справа № 5-4030км08.
5. Про внесення змін до ст. 289 КК України : Закон України від 22.09.2005 № 2903-IV // Урядовий кур'єр. – 13 жовтня 2005 р. – № 194.
6. Архів Верховного Суду України. – Справа № 5-1675км07.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення : Закон України від 7.04.2011 № 3207-VI // Голос України. – 15 червня 2011 р. – № 107.
8. Архів Менського районного суду Чернігівської області. – Справа № 5-285/11.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності : Закон України від 15.11.2011 № 4025-VI // Голос України. – 17 листопада 2011 р. – № 239.
10. Архів Малиновського районного суду м. Одеси. – Справа № 5/1519/4813/12.
11. Архів Сарненського районного суду Рівненської області. – Справа № 5-27/10.
12. Архів Заводський районний суд м. Запоріжжя. – Справа № 332/2150/13-к.
13. Архів Роменський міськрайонний суд Сумської області. – Справа № 5-106/2008.
14. Архів Верховного Суду України. – Справа № 5-3700км08 ; Справа № 5-1057км09 ; Справа № 5-1692км09 ; Справа № 5-2119км09.
15. Архів Ленінського районного суду м. Кіровограда. – Справа № 5-110/10.

Отримано 22.04.2013